

GYORSELEMZÉS AZ INFLÁCIÓ ALAKULÁSÁRÓL

2023
DECEMBER

A jegybanktörvény (a Magyar Nemzeti Bankról szóló, 2013. évi CXXXIX. tv.) 3.§ (1) az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg a Magyar Nemzeti Bank elsődleges céljaként. Az inflációs folyamatok értékelése alapvető jelentőséggel bír a monetáris politikai döntéshozatalban. A MNB kiemelt feladatként kezeli a közvélemény folyamatos tájékoztatását és ezzel döntései átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítását. Ezen elvvel összhangban az inflációs folyamatok értékeléséről és a középtávú inflációs hatások mértékéről havi rendszerességgel nyilvános elemzést készít.

Az elemzés a Közgazdasági előrejelzés és elemzés igazgatóságon készült, amit Baksay Gergely, a Közgazdasági és költségvetési elemzésekért felelős ügyvezető igazgató hagyott jóvá.

További kérdésekkel kérjük, forduljon Rippel Gézához (email: rippelg@mnb.hu).

A nyilvános elemzések, valamint a hozzákapcsolódó statisztikai adatbázisok elérhetőek az MNB honlapján:

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/elemlzesek-tanulmanyok-statisztikak/gyorselemlzesek/gyorselemlzes-az-inflacio-alakulasarol>

A 2023. DECEMBER HAVI INFLÁCIÓS ADAT ÉRTÉKELÉSE

2023 decemberében gyors ütemben folytatódott a hazai infláció csökkenése, éves összevetésben 5,5 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak. A maginfláció és az indirekt adóktól szűrt maginfláció egyaránt 7,6 százalékra mérséklődött (1. ábra és 2. ábra). Havi bázison 0,3 százalékkal csökkent a teljes fogyasztói kosár ára, míg a maginfláció esetében 0,2 százalékos áremelkedés volt megfigyelhető. Az előző hónaphoz viszonyított árváltozás mértéke az év ezen időszakára jellemző historikus átlag alatt alakult, elsősorban az üzemanyagárak csökkenése következtében. 2023-ban az éves átlagos infláció 17,6 százalék, az éves maginfláció 18,2 százalék volt.

Az infláció lassulása továbbra is széles körben érzékelhető, amit a fegyelmezett monetáris politika, a kormányzat versenyt erősítő lépései, a visszafogott keresleti környezet, a bázishatások és az elmúlt évinél érdemben alacsonyabb külső költségkörnyezet együttes hatása okoz. A maginfláció megfelelt, a teljes inflációs mutató némileg alacsonyabb lett a decemberi Inflációs jelentés előrejelzésének középtérénél. Utóbbi eltérést elsősorban a vezetékes gáz és a feldolgozott élelmiszerek árának csökkenése magyarázta.

Az infláció 2,4 százalékponttal lassult az előző hónaphoz képest, amihez döntően az üzemanyagok (-2,4 százalékpont) járultak hozzá. Az éves bázisú maginfláció 1,5 százalékponttal mérséklődött, amelyen belül a defláció általános volt. A tartósabb inflációs tendenciákat megragadó éves bázison számított mutatóink szintén mérséklődtek. A ritkán változó árú termékek inflációja és a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció éves áremelkedése egyaránt 0,9 százalékponttal csökkent az előző hónaphoz képest (3. ábra).

Az inflációs alapfolyamatok folytatódó lassulását jelzi, hogy a maginfláció és az infláció is 3 százalék alatt alakult rövidebb bázisú (3hó/3hó) összevetésben (4. ábra). Az üzemanyagok és szabályozott árak nélkül számított kosár ára az előző hónaphoz képest 0,1 százalékkal emelkedett (5. ábra). Az alapfolyamatokat jobban tükröző, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított, havi bázisú maginfláció 0,3 százalékon alakult decemberben (6. ábra).

Az alábbiakban az inflációs főcsoportok árváltozásait elemezzük röviden:

Az *iparcikkek* éves inflációja 6,6 százalékra csökkent. A termékcsoporthoz árai 0,3 százalékkal emelkedtek az előző hónaphoz képest (7. ábra). A termékcsoporthoz belül a nem tartós iparcikkek havi alapú drágulását részben ellensúlyozta a tartós iparcikkek árának csökkenése. A nem tartós iparcikkek árának emelkedését elsősorban a változékony árazású repülőjegyek okozták, míg tartós iparcikkek esetében főként a használt személyautók járultak hozzá árak mérséklődéséhez.

A *piaci szolgáltatások* éves bázisú árindexe 12,6 százalékra csökkent, így az éves árdinamika júniusban megkezdődött mérséklődése folytatódott. Havi összevetésben az árak 0,3 százalékkal nőttek.

Az *élelmiszerek* éves inflációja decemberben a KSH adatközlése szerint 4,8 százalékra mérséklődött. A termékkörön belül a feldolgozott élelmiszerek éves árindexe érdemben csökkent, míg a feldolgozatlanoké a bázisok változásának hatására enyhén emelkedett (9. ábra). Novemberhez képest a feldolgozatlan élelmiszerek ára 0,2 százalékkal, a feldolgozott élelmiszereké pedig 0,4 százalékkal csökkent (10. ábra). Az árak csökkenését a feldolgozatlan élelmiszerek esetében a baromfi- és a friss hazai- és déli gyümölcs, míg a feldolgozott élelmiszerek esetében a tej és tejtermékek árának mérséklődése okozta.

Az *üzemanyagok* ára havi összevetésben 5,0 százalékkal csökkent, főként az olajárak mérséklődésének következtében. A havi alapú árcsökkenés mellett az ársapka tavaly decemberi kivezetéséből származó jelentős bázishatás is hozzájárult ahhoz, hogy a termékcsoporthoz átlagára éves bázison 4,2 százalékkal mérséklődött.

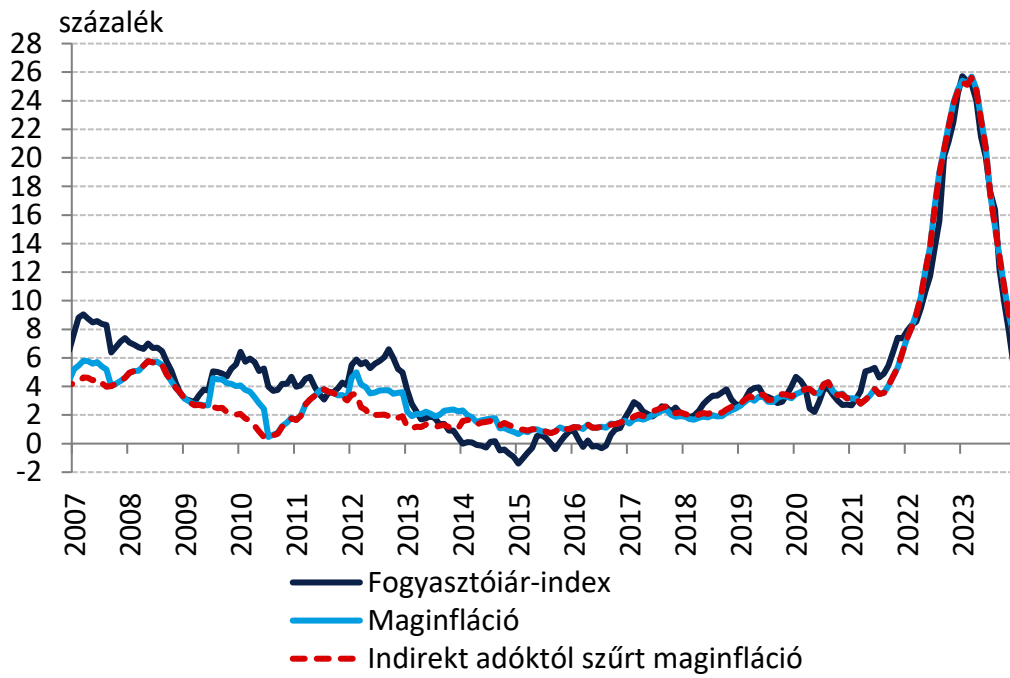
A *szabályozott árú termékek és szolgáltatások* árai novemberhez képest 0,2 százalékkal mérséklődtek. Ezt elsősorban a vezetékes gáz árának csökkenése okozta, annak következtében, hogy tovább emelkedett az alacsonyabb hatósági ár mennyiségi korlátja alá eső lakossági fogyasztás aránya.

A lakosság inflációs várakozását mérő mutatókat a szokásosnál nagyobb változékonyság jellemzi (11. ábra). A kiskereskedelmi értékesítési árakra, illetve a szolgáltatásokra vonatkozó vállalati árvárakozások a Covid-járványt megelőző szinteken alakultak decemberben (12. ábra).

Készítette: Rippel Géza

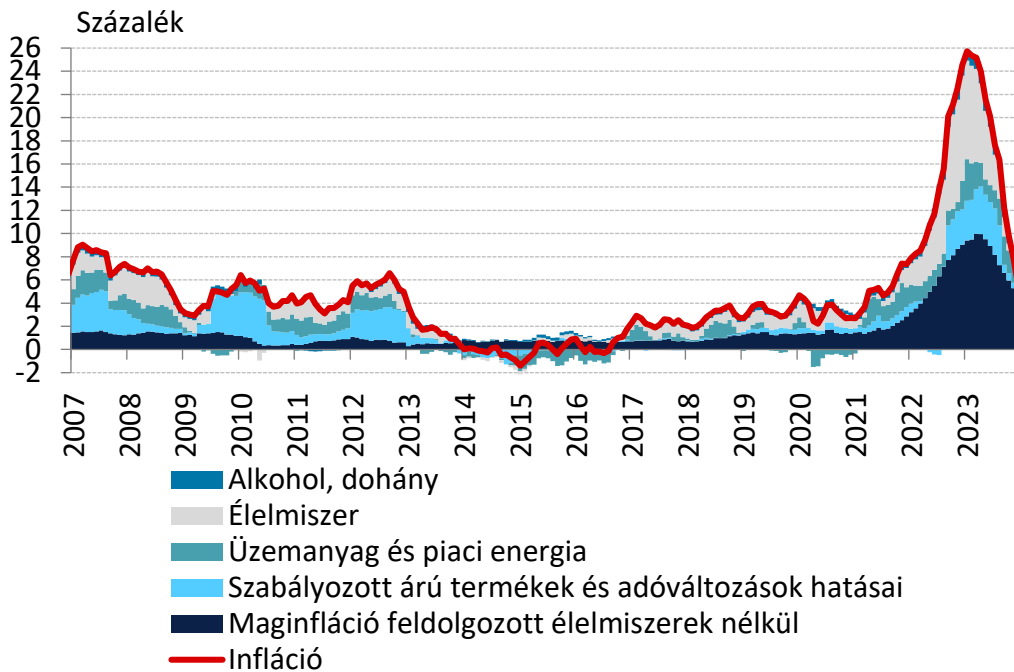
Budapest, 2024. január 12.

1. ábra: A fogyasztóiár-index, a maginfláció és az adószűrt maginfláció éves változás

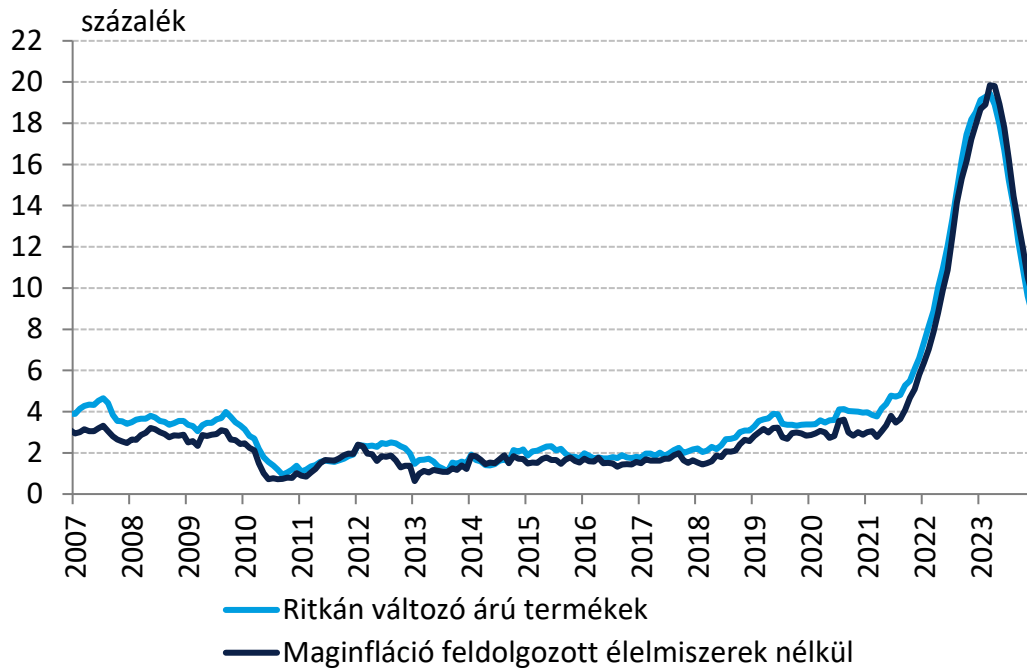

Megjegyzés: Szezonálisan nem igazított maginfláció.

2. ábra: Az infláció felbontása éves változás

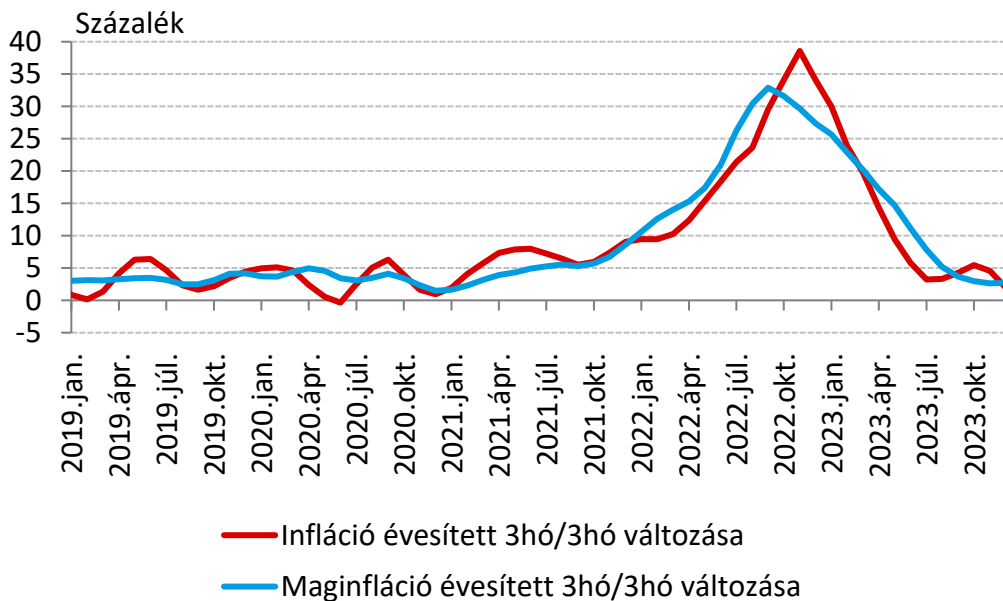

3. ábra: Az inflációs alapfolyamatokat megragadó mutatók
indirekt adóktól szűrt éves változás

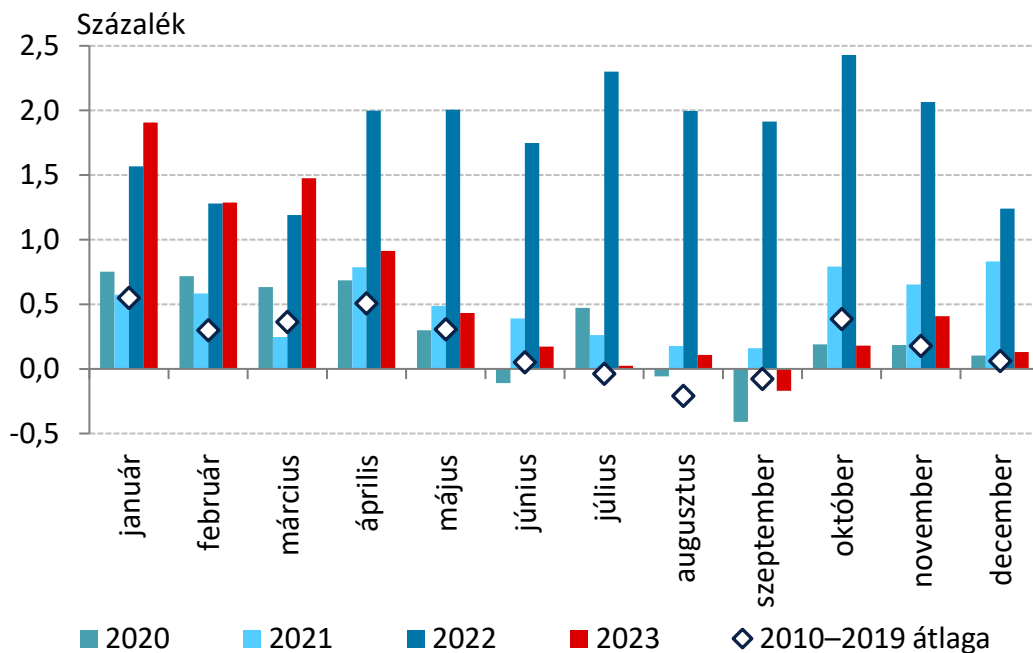

Megjegyzés: A ritkán változó árú termékek inflációja azon fogyasztóiár-index tételekből áll össze, amelyek elemi árainak legfeljebb 15 százaléka változik havonta, átlagosan. MNB-számítás a KSH adatai alapján. A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció változatlan tartalom mellett a korábbi keresletérzékeny inflációnak felel meg. Az új elnevezést az indokolja, hogy általánosan ható jelentős költségcsökkentések időszakában a korábbi elnevezés félreérthető lehet.

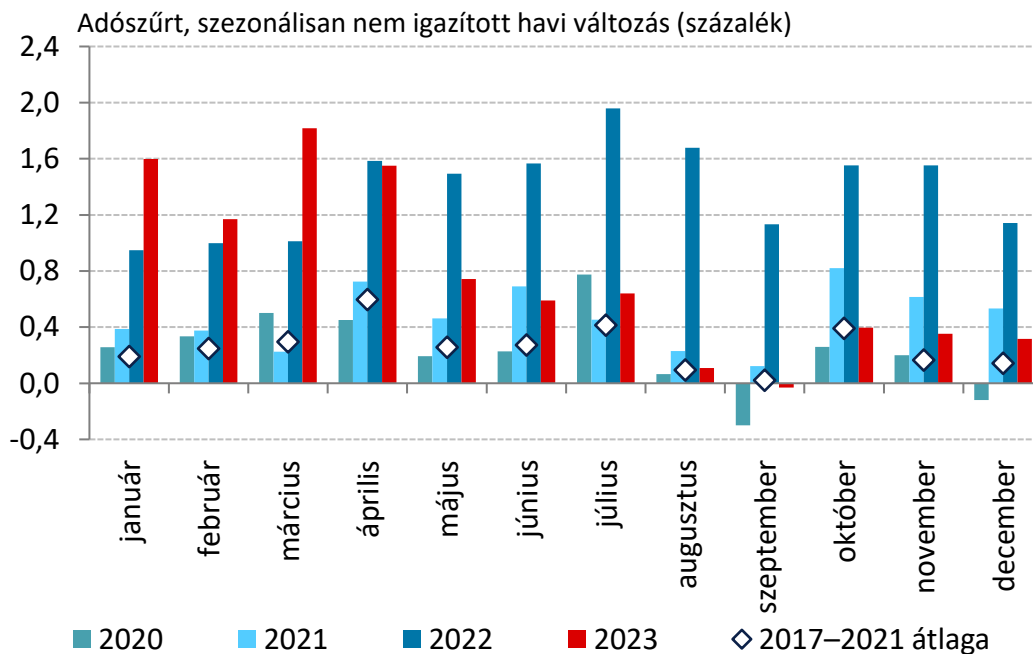
4. ábra: Az infláció és a maginfláció évesített 3 havi változása
szezonálisan igazított adatok alapján

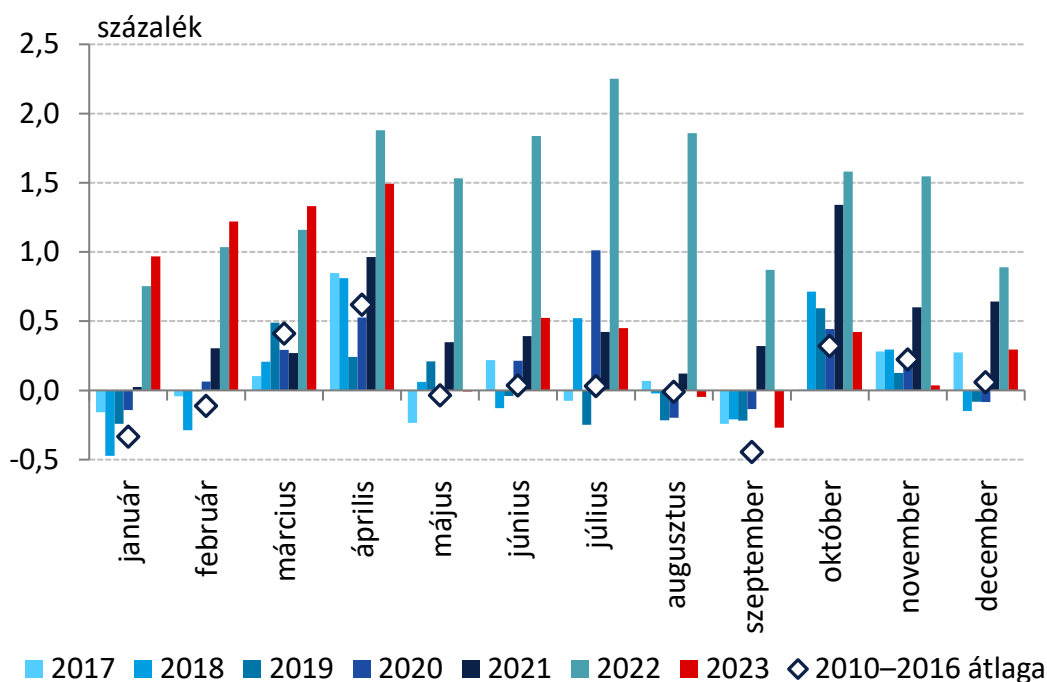
5. ábra: A fogyasztói árak havi árváltozásának alakulása üzemanyagárak és szabályozott árak nélkül adósúrt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

6. ábra: A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció havi árváltozásának alakulása adósúrt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

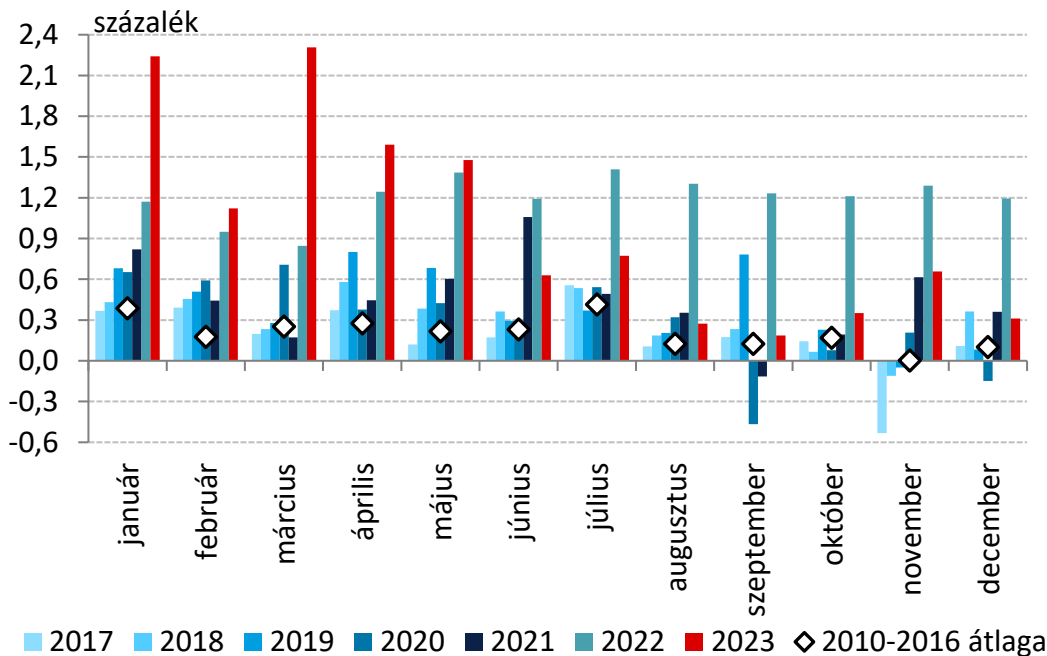

7. ábra: Az iparcikkek inflációja
 szezonálisan nem igazított, adózás utáni egyhavi változás

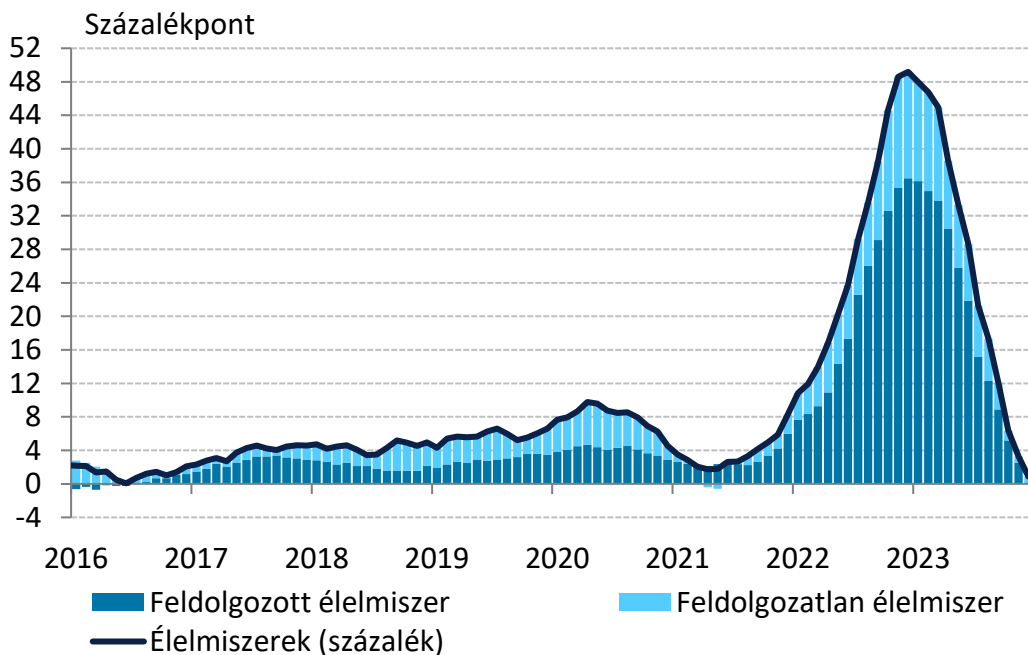

8. ábra: A piaci szolgáltatások inflációja

szezonálisan nem igazított, adózás utáni egyhavi változás

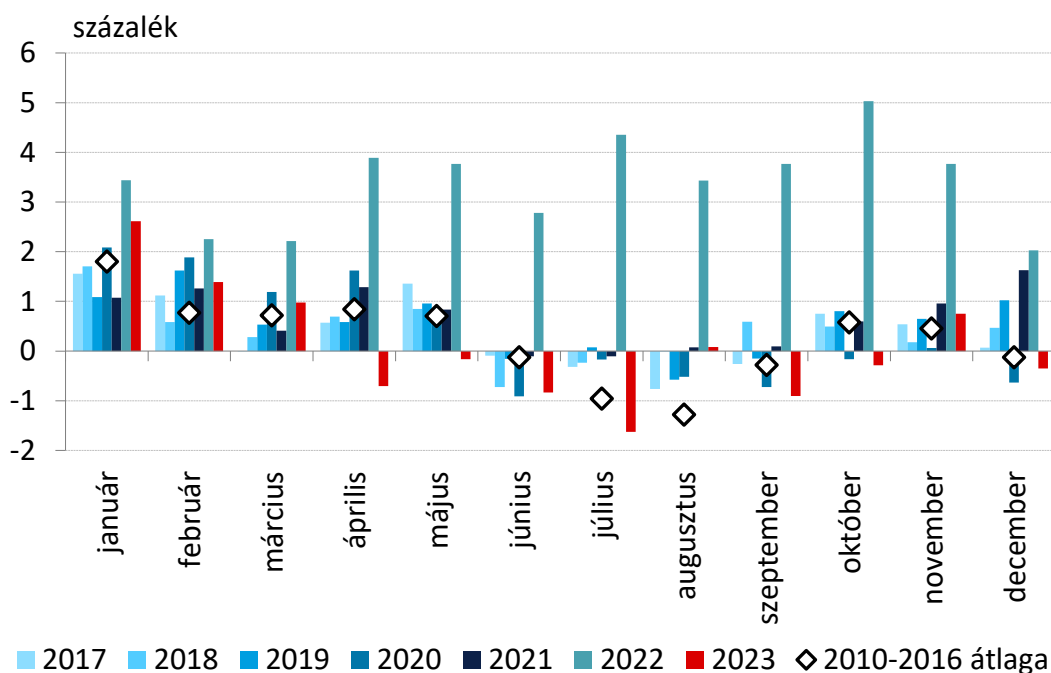

9. ábra: Az élelmiszerek inflációjának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adózó éves változás

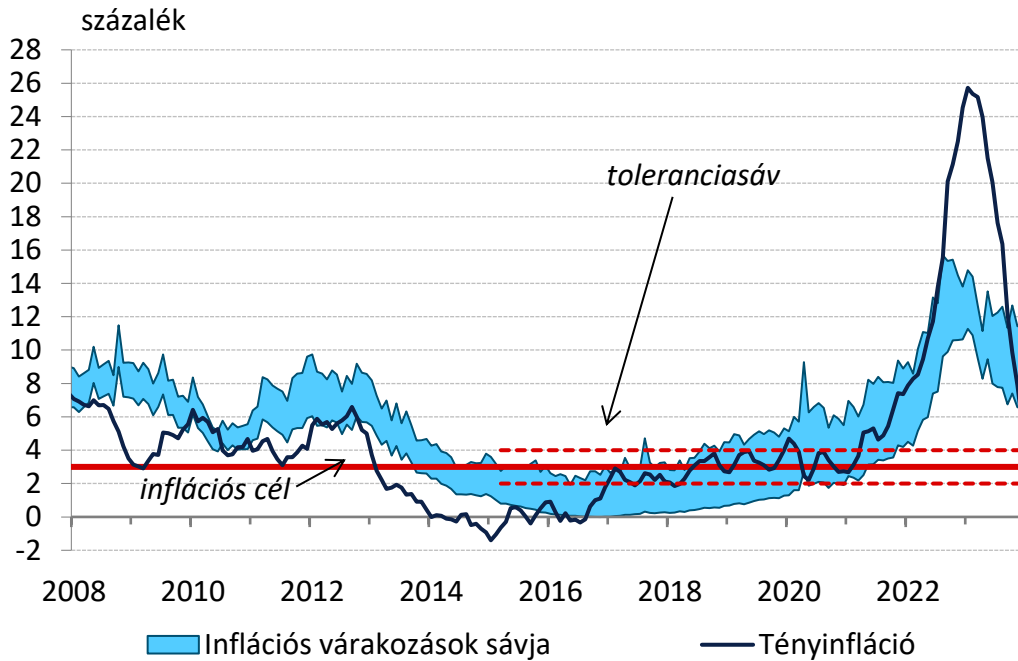
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféáruk) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

10. ábra: Az élelmiszerek havi árváltozásának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adózó egyhavi változás

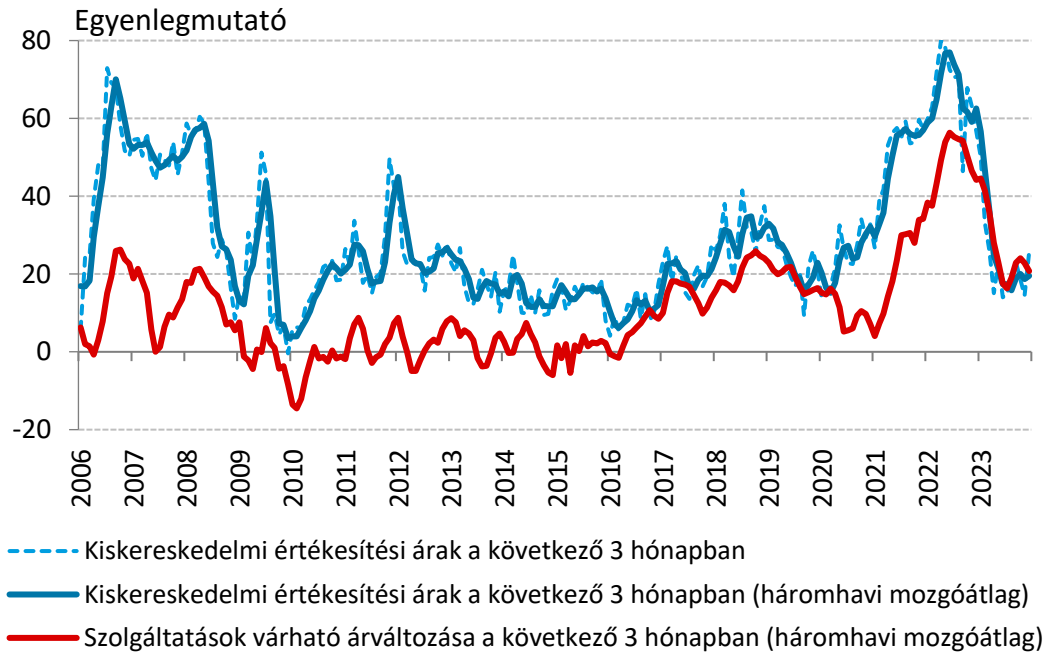
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféáruk) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

11. ábra: Lakossági inflációs várakozások alakulása

Forrás: MNB-számítás Európai Bizottság adatai alapján, illetve KSH

12. ábra: A kiskereskedelmi értékesítési árakra és a szolgáltatások áraira vonatkozó várakozások alakulása Magyarországon

Forrás: Az Európai Bizottság adatai alapján MNB-számítás

1. táblázat: A fogyasztóiár-index éves változása, illetve az alapmutatók inflációs hozzájárulása

Fogyasztóiár-index, 2023. december (KSH)					
5,5% (éves változás)					
MNB inflációs alapmutatók (MNB számítás)					
Ritkán változó árú termékek inflációjának hozzájárulása (százalékpont), súlya 39,2%	3,4	A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 50,2%	4,8	Adószúrt maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 63,7%	4,8
Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 60,8%	2,1	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 49,8%	0,7	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 36,3%	0,7

Forrás: KSH, illetve MNB-számítás

A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek a hivatalos értéktől.